

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling för Söraby och Tolg skolor och fritidshem läsåret 2016/2017

Inledning

Enligt svensk lag ska verksamheter inom förskola och skola utarbeta en likabehandlingsplan samt en plan mot kränkande behandling. De två planerna, har vi sammanfört till en plan. Syftet med denna plan är att beskriva hur Söraby och Tolg skolor arbetar för att *främja* likabehandling och *förebygga* samt *motverka* diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen utvärderas och upprättas varje år.

Söraby och Tolg skolor upprättar denna plan i enighet med 3 kapitlet 16 § Diskrimineringslagen samt 6 kap. 8 § i Skollagen.

- På Söraby och Tolg skolor ska alla trivas och känna sig trygga och respekterade.
- Vi ska bemöta varandra med respekt både i tal och i handling.

Planen gäller från

2016-08-31

Planen gäller till

2017-08-30

Vad är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?

Diskriminering

Innebär att en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Med **direkt diskriminering** menas ett en elev missgynnas och att det har en direkt koppling till exempelvis barnets kön eller någon av de andra diskrimineringsgrunderna. Ett exempel på detta är att en pojke nekas tillträde till ett gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många pojkar på just det programmet. Med **indirekt diskriminering** menas att en elev diskrimineras genom att alla behandlas lika. Det kan ske genom att skolan tillämpar en bestämmelse som verkar neutral men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som kan kopplas till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel på detta är att servera alla elever samma skolmat, då kan enskilda elever som inte kan äta maten pga. allergiska eller religiösa skäl äta maten.

Trakasserier definieras som ett uppträdande som kränker någons värdighet i samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Till trakasserier räknas sexuella trakasserier, det vill säga anspelningar på kön och sexualitet som kan innefatta allt från tafsningar och blottning till glåpord och ryktesspridning. Främlingsfientlighet, rasism och homofobi är också exempel på trakasserier.

Kränkning betyder att någon eller några kränker principerna om alla människors lika värde och kan riktas mot en eller flera personer.

Kränkningar kan vara

- Verbala (t. ex hot, svordomar, öknamn eller ironiska kommentarer)
- Fysiska (t. ex slag och knuffar)
- Psykosociala (t. ex. ryktesspridning eller utfrysning)
- Text- och bildburna (t. ex sms, mms, foton, brev, klotter eller meddelanden på sociala medier)

Trakasserier och kränkningar kan ske mellan elever och mellan vuxna men det kan också vara en vuxen som utsätter en elev, eller en elev som utsätter en vuxen. **Diskriminering** är det vuxna som kan göra sig skyldiga till genom att missgynna en elev.

Framtagning och implementering

- En ny plan skapas varje år utifrån den kartläggning som görs under läsåret av hur elever och personal bedömer att stämningen är på Söraby och Tolg skolor.
- Arbete med likabehandlingsplanen sker under lektioner, vid elevråd, personalkonferenser, föräldramöten och föräldraråd/föräldraförening.
- Likabehandlingsplanen tas upp i grupperna av ansvarig lärare i början av läsåret och repeteras kontinuerligt. Föräldrar får ta del av likabehandlingsplanen på höstterminens föräldramöte.
- Likabehandlingsplanen finns på skolans hemsida.

Likabehandlingsplanen ska vara känd för elever, vårdnadshavare och personal på Söraby och Tolg skolor. Den ska följas av alla som vistas på skolorna.

Förebyggande och främjande åtgärder

De grundläggande principerna i FN:s barnkonvention handlar om att alla barn har samma rättigheter och lika värde samt att alla barn har rätt att säga sin mening och få den respekterad. På Söraby och Tolg skolor är det främjande arbetet en naturlig del i det dagliga arbetet. För att skapa trivsel och trygghet för alla som vistas på skolan samt för att förebygga och förhindra att diskriminering och kränkning av elever och personal uppstår arbetar vi på Söraby och Tolg skolor på följande sätt:

- En stabil och gemensam värdegrund skapas bland elever, personal och föräldrar genom regelbundna samtal om människors lika värde, etik och moral, jämställdhet och demokratins grunder på lektioner och arbetslagsträffar etc. I alla klasser

ansvarar läraren för att det sker ett dokumenterat värdegrundsarbete som är schemalagt och där eleverna är delaktiga.

- I det veckovisa värdegrundsarbetet alltid ha samtal kring vikten av ett vårdat språkbruk.
- Ett aktivt arbete sker för att öka gemenskapen på skolan samt stärka elevernas förmåga att kunna arbeta med olika kamrater både inom klassen och mellan klasser genom:
 - Medveten placering av elever och sammansättning av grupper.
 - Gemensamma aktiviteter och fadderverksamhet mellan årskurser för att öka trivsel, trygghet och vi-känsla.
- Tydliga ordningsregler som alla känner till som är framtagna gemensamt mellan personal och elever och som är tydligt uppsatta i alla rum på skolan.
- Personal på skolorna agerar goda förebilder och bemöter varandra, eleverna och besökare med respekt.
- Personal och rastfaddrar rör sig i korridorer, på skolgården och andra platser på skolan för att eventuellt upptäcka kränkande behandling och meddela trygghetsteamet och direkt kunna sätta in åtgärder.
- Trygghetsvandringar genomförs med eleverna för att skapa en skolmiljö där alla elever känner sig trygga.
- Elevhälsan arbetar aktivt i samverkan med trygghetsteamet för elevernas hälsa, trygghet och trivsel genom elevhälsoteam-möten, samtal med elever enskilt eller i grupp, kontakt med vårdnadshavare och vid behov andra myndigheter.
 - Enskilda hälsosamtal med skolsköterska i årskurs F, 2, 4, och 6.
- Elevråd som fungerar som en länk mellan elever och lärare för att synliggöra sådant som behöver tas tag i vad gäller likabehandling och arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Representanter från åk 1-6 deltar.
- Ha undervisning kring förhållningssätt på internet, åk 1-6.
- Samverkan med polis och socialtjänst vid behov.

Åtgärder vid kränkande behandling/diskriminering/trakasserier

Söraby och Tolg skolor har ett trygghetsteam bestående av skolpersonal, skolledning, specialpedagog, speciallärare, skolsköterska samt kompetens efter behov som kallas in på förekommen anledning.

Om skolpersonal får vetskap om eller misstänker att någon på skolorna har blivit utsatt för någon typ av kränkande behandling ska detta tas på stort allvar och ingripa direkt. Om en elev känner sig illa behandlad eller märker att någon annan elev blir det ska en kontakt omedelbart tas med någon vuxen på skolan som i sin tur ser till att situationen reds ut.

A. Hur vi utreder och åtgärdar kränkande behandling mellan elever

- Ingrip direkt! Agera!
- Den som upptäcker att en elev utsätts för en kränkning kontaktar den utsattes lärare eller trygghetsteamet. Upptäckare kan vara elever och vuxna i skolan eller föräldrar.

- Läraren pratar med berörda elever, först med var och en och sedan om det anses lämpligt tillsammans.
- Eleverna uppmanas att berätta hemma. Lärare eller berörd personal kontaktar hemmet.
- Vid allvarigare incidenter informerar läraren alla berörda föräldrar samt har gruppsamtal i klassen om det anses lämpligt. Vid behov kopplas trygghetsteamet eller elevhälsoteamet in.
- Läraren dokumenterar händelserna och vilka åtgärder som vidtagits och rektor informeras snarast.
- Rektor anmäler fall av kränkande behandling till huvudmannen.
- Rektor har ansvar för att händelser tas upp i elevhälsoteamet och om kränkningarna fortgår ska skolledningen besluta vilka från teamet som ska vara inkopplade på ärendet och dokumentera vad som gjorts. Lärare/mentor ska alltid informeras.
- Rektorn bedömer utifrån varje enskilt fall om en anmälan socialtjänsten och/eller polis skall göras.
- Vid ett senare tillfälle ska skolledningen och ansvarig lärare göra en uppföljning på ärendet.

B. Hur vi utreder och åtgärdar kränkande behandling då vuxna kränker elever

- Om en elev anser sig blivit kränkt av en vuxen ska eleven ta kontakt med någon i skolledningen eller någon i trygghetsteamet.
- När skolledningen har informerats genomförs samtal med eleven för sig och den berörda vuxna för sig för att utreda vad det är som har skett. Skolledningen startar en utredning som dokumenteras.
- Skolledningen tar därefter kontakt med berörd elevs vårdnadshavare och informerar om den uppkomna situationen.
- Skolledningen och eventuellt kurator genomför därefter ytterligare samtal med berörd vuxen för att besluta lämplig åtgärd och rektor ska dokumentera de åtgärder som genomförs.
- Vid upprepad förseelse anmäler rektor den vuxne till huvudmannen.
- Vid ett senare tillfälle ska skolledningen göra en uppföljning på ärendet.

C. Hur vi utreder och åtgärdar kränkande behandling då elever kränker vuxna

- Om en vuxen blir kränkt av en elev tas kontakt med elevens lärare, skolledning, trygghetsteam samt skyddsombud.
- Skolledningen har samtal med den vuxne för sig och eleven för sig för att utreda vad det är som har skett och bedöma vilka insatser som behövs. Tex ta kontakt med HR
- Skolledningen tar kontakt med elevens vårdnadshavare och informerar om den uppkomna situationen samt startar en utredning som dokumenteras.
- Skolledningen samt eventuellt kurator har ytterligare ett samtal med eleven för att besluta om en lämplig åtgärd och rektor ska dokumentera de åtgärder som har genomförts.
- Vid ett senare tillfälle ska skolledningen göra en uppföljning på ärendet.

Kartläggning

Kartläggning vad gäller likabehandling, trygghet, trivsel, diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på Söraby och Tolgs skolor görs på följande sätt:

- Kontinuerliga samtal med eleverna för kartläggning och förebyggande arbete. Dessa samtal kan ske under lektioner, vid klassråd, i matsalen m.m.
- Skolans elevråd arbetar med likabehandlingsplanen och lyfter frågor inför sina kamrater om eventuella förbättringsområden.
- Utvecklingssamtal sker en gång/termin där bland annat elevens psykosociala trivsel tas upp.
- En trivselenkät genomförs varje läsår. Ytterligare enkäter genomförs efter behov.
- Alla elever i årskurs F, 2, 4 och 6 har hälsosamtal tillsammans med skolsköterskan.
- Trygghetsvandringar genomförs två gånger per termin i årskurs F-6 samt i fritidshemmet. Då kartläggs miljöer som eleverna upplever som otrygga i skolan och på skolgården.

Nulägesanalys

Analys juni 2016

Vid Skolinspektionens tillsynsbesök påtalades en bristande trygghet och studiero på Söraby skola. En mängd insatser för att tillförsäkra elevernas trygghet och studiero har därefter genomförts. På Tolg skola upplever eleverna trygghet och studiero.

Eleverna i de yngre åldersgrupperna är de som känner sig mest otrygga. De äldre eleverna upplever framförallt omklädningsrummen som otrygga. Förslag på åtgärder för att skapa en ökad trygghet kan vara att idrottsläraren har koll på eleverna i omklädningsrummen mellan lektionerna. En annan åtgärd är att tydliggöra för eleverna vem som är rastvakt respektive rast så eleverna vet vem de kan vända sig till. Viktigt att ha team som hjälper till att lösa och hantera situationer då läraren larmar om att hjälp behövs. Vi behöver fortsätta arbetet med värdegrunden i våra klasser för att ge eleverna strategier för att hantera olika situationer. Det är viktigt att jobba förebyggande för att få alla att känna gemenskap och glädje med sina klasskamrater. Arbetet med ledstjärnor och faddergruppsdagar har varit positiva insatser för värdegrundsarbetet. Dessa insatser har stärkt gemenskapen och ökat tryggheten.

En del av eleverna i förskoleklassen uttryckte att de vill ha mer vuxennärvaro i kapprummen, personalen är medvetna om detta och försöker i den mån de kan närvara i så hög grad som möjligt. Detta är något som har förbättrats, dels på grund av att eleverna är tryggare med varandra och dels för att vi har identifierat vilka elever som har ett större behov av stöd. Förskoleklassens aktiva värdegrundsarbete upplevs av personalen ha resulterat i att eleverna har blivit mer hänsynsfulla, hjälper varandra, tillrättavisar varandra. Vid konflikter hämtar de hjälp vid behov, lyssnar på varandra när vi berättar och är bra på att vänta på sin tur.

Utvecklingsområden:

- Mer utbyte mellan klasserna. Inrätta fadderklasser för en utökad samverkan mellan äldre och yngre elever i syfte att de yngre eleverna ska bli mer trygga på skolan. Det

ska vara enkla uppgifter som inte kräver för mycket för/efterarbete. Målet minst 1 gång/termin.

- Ett trygghetsteam inrättas som i samverkan med elevrådet och elevhälsan arbetar förebyggande och hjälper till att lösa och hantera situationer för att tillförsäkra en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero-informera den 12/8
- Schemalägga värdegrundsarbete varje vecka i alla grupper och synliggöra alla människors lika värde, etik och moral, jämställdhet och demokratins grunder för eleverna.
- Hög vuxennärvaro även på icke-lektionstid. Tydliggöra för eleverna vem som är rastvakt respektive rast
- Skapa en målformulering kring språkbruk som är utvärderingsbar.
- Förväntningar på eleven (föräldrar) och förväntningar på skolan – skapa gemensamma rutiner som går igenom vid föräldramöte samt skickas hem.
- Åtgärda de platser som upplevs som otrygga, exempelvis omklädningsrummen (ljudnivån och insynen i omklädningsrummen).
- Elevrådsprotokollen skickas ut till all personal så fort som möjligt.
- Klassråden behöver ha en gemensam struktur ("APT-form"), detta skulle underlätta för alla, punkter som förbereds under klassråd och sedan tas upp på elevråden.
- Extern föreläsare kring etik på webben

Målsättning 2016/2017

Utifrån enkät, kartläggning, trygghetsvandringar etc. bestämdes följande mål för läsåret 2016/2017

Mål för fritidshemmet

1. Skapa gemenskap

Hur når vi målet?

Hela arbetslaget ansvarar gemensamt för att kontinuerligt arbeta med elevernas attityd gentemot varandra. Vi kommer att arbeta med attityden gentemot varandra. Teman som bestäms kommer att utgå ifrån tänket "skapa gemenskap och förståelse" och eleverna delas in i åldersblandade grupper med en ansvarig pedagog.

Ansvarig:

- All personal

Tidsplan:

- Läsåret 2016/2017

Utvärdering

Kontinuerlig utvärdering inom arbetslaget och utvärdering med eleverna en gång i månaden i samband med fritidsrådet.

Maj 2017 genom en sammanställning av läsårets utvärderingar

Mål för åk F-1 Söraby

1. Eleverna ska känna trygghet och arbetsro i klassrummet.

Hur når vi målet? Vi arbetar med värdegrunden i liten och stor elevgrupp för att skapa en god vi-känsla där alla blir accepterade för den de är. Vi arbetar för att elever och vuxna ska känna sig trygga med varandra. Vi ser bl.a. på film och läser böcker och diskuterar innehållet, vi bestämmer gemensamt ordningsregler och vi gör samarbets- och tillitsövningar. Vi samarbetar förskoleklass med 1:or på olika sätt i olika ämnen för att utbyta kunskaper, intressen och erfarenheter och därmed kunna skapa gemenskap. Vi arbetar för att alla elever ska känna sig bekräftade och få utveckla sina ämneskunskaper såväl som sociala kunskaper bl. a. genom att eleverna får presentera arbeten för varandra i klassen men också i andra klasser. Vi lärare och resurser måste vara oerhört tydliga kring vad som är okej och inte. Vi i arbetslaget hjälps åt för att hitta bra rutiner för att kunna möta alla elevers enskilda behov.

2. Alla ska känna sig trygga på rasten.

Hur når vi målet? Rastvakter som är närvarande så att eleverna känner att de kan prata med dem om problem de eventuellt upplever på rasterna. Rastvakter ska vara synliga genom att ha reflexväst på sig så elever vet vem de kan gå till. Vi ska ha tydliga regler på skolgården och konsekvenser när regler bryts. Samverkan mellan f-klass och åk 1 för att skapa relationer som ska motverka otrygga raster. Enskilda mindre samtal där ansvarig lärare kollar upp med eleverna hur de upplever rasterna. Vi köper in leksaker så att eleverna har något att göra.

Ansvarig:

- All personal

Tidsplan

- Läsåret 2016/2017

Utvärdering

Mindre samtal kontinuerligt för att se hur eleverna upplever sin situation.

Arbetslaget utvärderar en gång i månaden.

Maj 2017 genom en sammanställning av årets utvärderingar.

Mål för åk 2-3 Söraby

1. Eleverna ska känna sig trygga i omklädningsrummet.

Hur når vi målet?

Genom att säkerställa personalnärvaro i omklädningsrummen. Idrottslärare ansvarar och schemalagningen har möjliggjort mer tid mellan lektionerna där uppsikt i omklädningsrummen möjliggörs.

I åk2 finns elevstödjare med i båda grupperna som kommer att finnas med i pojkarnas omklädningsrum. I åk 3 delas omklädningsrummen upp så att killarna tar varsitt

omklädningsrum, 3a ett och 3b ett annat och tjejerna delar på det tredje omklädningsrummet. Idrottsläraren har tillsynsansvar.

Skapa insynsskydd inne i omklädningsrummen så att man inte kan se in i omklädningsrummet när dörren öppnas från korridoren.

2. Trygga elever på rasterna.

Hur når vi målet?

Tydliggöra innan rasterna för eleverna vem/vilka som är rastvärd/rastvärdar. Sätta upp rastvärdsschema i klassrummen. På rasterna finns rastvärdar och rastfaddrar ute.

Rastaktiviteter organiseras under lunchtiderna tisdag, onsdag och torsdag. Eleverna i klasserna får vara med att önska rastleksaker som handlas in. Att arbeta förebyggande i vårt värdegrundsarbete – t ex att alla får var med och leka, hjälpa varandra och hjälpa den som har skadat sig.

Ansvarig:

- All personal

Tidsplan:

- Läsåret 2016/2017

Utvärdering:

Kontinuerligt varje vecka tillsammans med eleverna.

Arbetslaget utvärderar en gång i månaden.

Maj 2017 genom en sammanställning av läsårets utvärderingar.

Mål för åk 4-6 Söraby

1. Eleverna ska känna sig trygga i omklädningsrummet.

Hur når vi målet? Genom att eleverna endast använder ett omklädningsrum för killar och ett för tjejer. Detta leder då till att ingen behöver känna sig osäker över vart man ska gå, de behöver inte oroa sig över att någon pratar om någon som inte är i rummet. Det blir lättare för läraren att överblicka ett omklädningsrum i taget. Vi köper in duschdraperier till duscharna så man kan duscha i avskildhet. Vidingehem sätter upp skärmväggar vid ingångarna.

2. Vuxna ska finnas närvarande såväl inne som ute under raster för att eleverna ska känna sig trygga och ha någon att vända sig till.

Hur når vi målet? Genom ett rastvärdsschema som följs av lärarna. Lärarna som inte är rastvärdar ute tar sin rast i entréhallen för att finnas till hands vid behov.

Rastvärdsschema anslås i varje klassrum så eleverna känner till vem som är rastvärd respektive rast.

Ansvarig:

- All personal

Tidsplan:

- Läsåret 2016/2017

Utvärdering

Kontinuerligt tillsammans med eleverna i samband med klassråd.

Arbetslaget utvärderar en gång i månaden.

Maj 2017 genom en sammanställning av läsårets utvärderingar.

Mål för åk F-6 Tolg

1. Eleverna ska känna sig trygga under rasterna på asfaltsplanen.

Hur når vi målet?

- En av rastvakterna finns alltid vid asfaltsplanen.
- Alla rastvakter bidrar till och stöttar i att skapa en god och positiv stämning mellan eleverna.
- Vi gör i samråd med eleverna ett aktivitetsschema för asfaltsplanen.
- Rastvakten stöttar med lagindelning och vi använder oss av samma sätt att dela in lag.

2. Våra elever känner sig trygga på annan skola.

Hur når vi målet?

- Varje klasslärare tar kontakt med mottagande lärare för att försäkra oss om att någon möter upp dem när de kommer.
- Aktuell rastvakt på respektive skola presenterar sig för eleverna vid terminsstart.

Ansvarig:

- All personal

Tidsplan:

- Läsåret 2015/2016

Utvärdering:

Utvärdering och uppföljning

Varje läsår:

- Utvärderas målen i planen mot kränkande behandling/likabehandlingsplanen
- Genomförs en nulägesanalys genom enkät, trygghetsvandring, enskilda samtal samt dialog och diskussion i personal- och elevgrupp.

- Genomförs samtal och dialog med klassråd, elevråd, elevskyddsombud och samråd
- Ny plan upprättas

Uppföljning av åtgärder sker löpande.